

Eleccions a l'acadèmia d'acadèmies

L'Institut d'Estudis
Catalans (IEC)
celebra eleccions
el proper 27 de juny.
La substitució
de l'actual president,
Manuel Castellet,
es disputarà entre
tres candidatures,
les que encapçalen
Carles Miralles,
Joan Martí Castell
i Josep Laporte.

Després d'un temps d'incertesa electoral, sense que això signifiqui cap contrarietat amb els estatuts, només amb els socis més motivats per canviar les coses a l'acadèmia, per fi hi ha eleccions a la presidència de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Manuel Castellet deixarà el seu càrrec i serà substituït, ell i el seu equip de direcció, per una de les tres candidatures que creuen que ho poden fer igual o millor que ell. En competició aferrissada hi ha l'hel·lenista Carles Miralles, l'exrector de la Universitat Rovira i Virgili, Joan Martí Castell, i l'exconseller de Sanitat i Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, Josep Laporte.

Carles Miralles és, a més de catedràtic de filologia grega, doctor en filosofia i lletres. Fou president de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, i és secretari de la Secció Filològica. A més, des del 1998 ha estat el secretari general de l'Institut en l'equip de Castellet. És per això que aquesta candidatura representa el que s'entén per continuista, i tot i que Miralles no se n'amaga, també afegeix que alhora és de renovació ja que la direcció del IEC "reclama nous enfocaments i noves aportacions". En el seu equip hi ha incorporats com a candidats a vicepresidents el cirurgià Francesc González Sastre, degà de la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i Ricard Torrents, rector de la Universitat de Vic des que aquesta es va crear, l'any 1997; i per a secretari general ha pensat amb Josep Enric Llebot, catedràtic de física de la UAB i secretari científic del IEC. Miralles va ser el primer a anunciar que es volia presentar com a president

de l'entitat, ja fa una mica menys d'un any.

El següent a fer-ho va ser Joan Martí Castell, catedràtic de filologia catalana i vinculat als inicis de la Institució Joan Lluís Vives. Martí Castell ha proposat com a vicepresidents l'antropòleg i professor de filosofia a la Universitat Jaume I de Castelló de la Plana (UJI), Joan Francesc Mira, i el catedràtic d'Arquitectura i tecnologia d'Ordinadors, Josep Amat i Girbau. I pel que fa a la secretaria general, Martí Castell proposa Xavier Barral, historiador i crític d'art. Precisament Barral va ser un dels membres del IEC que va criticar a l'actual president, Manuel Castellet, la invitació que volia fer al rei d'Espanya, Joan Carles I, perquè inaugurés les reformes de la seu del IEC. Una invitació que es donava poc després de les declaracions del monarca sobre la innocència imperialista del castellà. De fet, hi ha més signataris d'aquella queixa a la tercera llista, com la que encapçala Josep Laporte i Salas.

Laporte, que actualment presideix la Fundació Gestió de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona, s'ha presentat a la presidència juntament amb el sociòleg Salvador Giner i San Julián, president fundador de la Societat Catalana de Sociologia, com a vicepresident; amb el químic Salvador Alegret i Sanromà, actual vicepresident de la Secció de Ciències i Tecnologia, com a secretari general; i amb Antoni Riera i Melis, secretari de la Secció Històrico-Arqueològica i director del Departament d'Història Medieval de la Universitat de Barcelona com a vocal. Aquesta candidatura, com la de Martí Castell, no té lligams amb l'actual junta i per tant es presenta amb un discurs de renovació, cosa que tampoc no implica, de moment, una forta bel·ligerància contra l'actual presidència del IEC. El període de pre-campanya encara no s'ha acabat, el dia 15 es tanca el termini de presentació de candidatures i tres setmanes després els respectius candidats presentaran els programes.

El dia 27 de juny es faran les eleccions, i si ningú no aconsegueix la majoria absoluta (amb els vots dels presents i els que arribin per correu)

D'esquerra a dreta, els tres candidats a la presidència de l'Institut d'Estudis Catalans: Carles Miralles, Joan Martí Castell i Josep Laporte.

aleshores es fa una segona volta de manera immediata amb els socis presents com a cos electoral. Si tampoc així no s'aconsegueix un clar guanyador, aleshores es tornaran a convocar eleccions per a un altre dia.

Cohesió, obertura i pluralisme.

De moment, els socis del IEC i els presidents de les seves seccions filials només han rebut tres cartes, en cada una de les quals es presenta un dels candidats, el seu equip i un esbós d'on volen dur el IEC en els propers quatre anys. I encara que cap d'ells no vol fer sang amb l'actual presidència, de tot el que diuen per activa es pot deduir per passiva les mancances que té actualment l'Institut. Miralles, per exemple, considera que cal millorar la cohesió interna de socis, tècnics, professionals contractats, i projectar-se a l'exterior com a referent, i afegeix: "el IEC necessita uns objectius interiors i de cara enfora, i la realització d'aquests objectius és una cosa comuna." Miralles també parla de comunicació amb les administracions, de transparència de la gestió, de donar a conèixer l'activitat del IEC i "d'enfortir la presència de l'Institut en les polítiques científiques i culturals dels territoris on l'Institut té jurisdicció", és a dir, en la teoria que emana del reial

decret del 1976, "a les terres de llengua i cultura catalanes".

Per a Joan Martí, també és important millorar les relacions internes de l'Institut, ja que aquest ha crescut molt i "s'ha fet complexa la fluïdesa en la intercomunicació". De totes maneres, Martí assegura que "sempre és possible millorar les relacions" ja que "sempre se'n va coix". De la gestió de Castellet, Martí considera que "s'han endegat moltes iniciatives, que cal deixar que facin pòsit, i reconduir-ne unes altres".

El més clar dels tres a l'hora d'analitzar la gestió del president sortint és Josep Laporte: "ha estat correcta però ha pecat de massa personalista." I en la seva carta adreçada als socis escriu que cal la renovació perquè "la situació de la nostra institució i el seu prestigi social no són a l'altura que tots voldríem i que el país necessita". Així sí, Laporte posa èmfasi en què la renovació ha de comptar amb el "màxim consens possible". I ell mateix es posa com a exemple: "jo em presento, després de pensar-m'ho molt, perquè m'ho ha demanat gent de diferents seccions i tarannàs polítics." Una pluralitat que també reclama per a ell Martí, que assegura que la seva candidatura és plural des del punt de vista de les seccions i territoris representats, i fins ha convidat

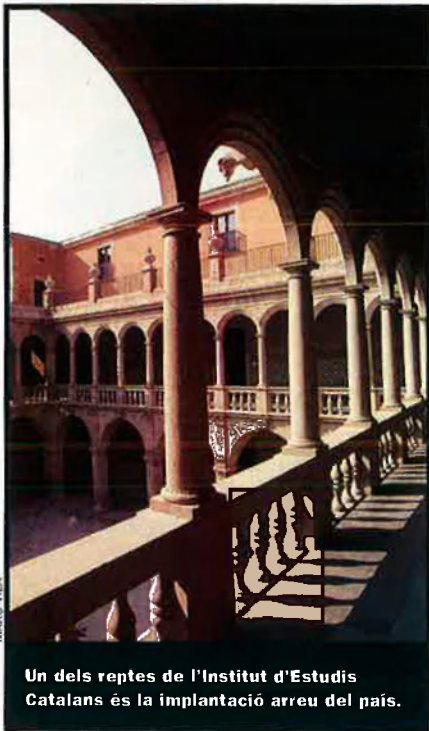
els socis a fer-li arribar les seves "inquietuds" per correu electrònic. A l'hora d'obrir-se, però, Laporte és el que emmarca i remarca el projecte del seu equip en la projecció de la cultura i la llengua catalanes en una Europa que "no voldríem veure convertida en una simple associació d'estructures estatals que comportés el menysteniment de la seva rica diversitat lingüística".

Tots tres, però, insisteixen a destacar també la necessitat de la bona entesa amb els treballadors del IEC. No és estrany, sobretot després de les notícies que han aparegut en premsa sobre les queixes de les persones contractades a l'Institut.

Com apliquem el reial decret?

Al IEC, un dels aspectes controvertits de fa temps és fer efectiu el reial decret del 1976, és a dir, la implantació arreu del país. Es pot dir que Castellet ho ha tingut present, no només per convalidar la institució que signà el decret, sinó també per instal·lar seus, més o menys modestes, a les Illes Balears, Andorra, Catalunya Nord i el País Valencià.

El problema és en la modèstia, especialment pel que fa al petit local que acull el IEC a Castelló pel País Valencià. Per a Miralles, que considera posi-

MARC VILA

Un dels reptes de l'Institut d'Estudis Catalans és la implantació arreu del país.

tius tots els passos fets, destaca per sobre de tot la necessitat de "crear una xarxa efectiva", perquè les "persones i els projectes són més importants que les seus" i rebla el clau: "seria un error muntar una seu sense tenir persones, projectes i estratègies consensuades amb la gent del lloc."

Per contra, tot i que els titllats de continuistes pertanyen a l'equip de Carles Miralles, per a Martí "és bo que es comenci amb situacions relativament modestes i anar creixent". I conclou que seria molt pitjor començar amb grans espais i després haver-los de reduir.

També Laporte considera positiu el que s'ha fet fins ara, però creu que, atesa la situació actual en el cas valencià, s'han d'esgotar totes les possibilitats de diàleg amb les institucions, ja que "l'ideal seria anar a València".

Tots com la Filològica. Un dels punts en què coincideixen les tres candidatures és en la necessitat d'equiparar totes les seccions i societats filials del IEC, però sobretot les seccions. D'aquestes, n'hi ha cinc (Històrico-Arqueològica, Filològica, Ciències i Tecnologia, Filosofia i Ciències Socials, i Ciències Biològiques), però la de més pes és la Filològica. Les tres candidatures reconeixen que és molt important, i de fet és la més visible des de l'exterior, ja que d'aquí han sortit les obres magnes del IEC del diccionari o la gramàtica. El pes de la Filològica ha estat tan gran que sovint, des de l'exterior, s'ha considerat que el IEC era només aquesta secció. Una preeminència que contrasta, però, amb el fet que en els darrers anys cap president del IEC pertanyia a aquesta secció.

Sigui com sigui, el cert és que els tres candidats, tot i reconèixer la importància de la Filològica, consideren que cal reequilibrar aquesta situació. Com diu Martí Castell: "és imprescindible potenciar les altres seccions"; o bé Laporte: "cal que les seccions puguin desenvolupar les seves tasques amb un notable grau d'autonomia científica, financera i organitzativa"; fins i tot Miralles assegura, després de reconèixer el desequilibri actual: "donarem

impuls a l'estructura del IEC en seccions, amb un respecte escrupulós de les peculiaritats de cadascuna". En aquest sentit tots tres coincideixen en la necessitat de potenciar el IEC com a referent i motor científic, no només en la llengua, sinó també en els altres camps que conreen els seus socis.

Un darrer aspecte per on els tres candidats passen de puntetes és l'endeutament del IEC, bàsicament per les obres de reforma de la seu central, que en un principi havia de cobrir el Ministeri de Foment, però que al final no ha estat així. Per a Miralles, "l'endeutament crec que no seria un problema", un convenciment que es basa en els comptes que ha observat: "en tot el que he vist la situació econòmica està controlada."

Cal recordar que, pel rang del IEC, aquest només ha de retre comptes davant dels socis. També Martí creu que pel que coneix "no hi ha un deute important i (que) la qüestió econòmica està sanejada". Laporte tanca la qüestió i assegura que desconeix el tema.

D'aquí al mes de juny encara tindrem temps de veure perfilar més els programes de cadascun dels candidats, així com les etiquetes que els cauen a sobre, fundades o infundades. Ja se sap que, en aquest tipus d'eleccions, sempre hi ha el candidat que titllen de continuista, de renovador, de progressista, d'alternatiu o fins i tot de pujolista. I que consti que l'ordre és arbitrari.

Oriol Cortacans

**Cines Babel
Cines Albatros**

Cines Albatros

TANGUY ¿QUÉ HACEMOS CON EL NIÑO?
Una pel·lícula d'Etienne Chatiliez

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent prou-especial:

Si ets subscriptor d'EL TEMPS:
3,61€ de dilluns a divendres
4,2€ dissabte, diumenge i festius

Si ets lector d'EL TEMPS:
3,61 € de dilluns a dijous
(col·locar acompanyar justificant de pagament)

Fra Lluís Colomer, 4. VALÈNCIA

